

**2023-2024 YILI  
BOLU İLİ UYGULAMALI ÇEVRE EĞİTİMİ PROJESİ  
PROTOKOLÜ**

**PROJENİN ADI**

**Madde 1- BOLU İLİ UYGULAMALI ÇEVRE EĞİTİMİ PROJESİ**

**PROJENİN AMACI**

**Madde 2-** Türk Milli Eğitimi'nin genel amaç ve temel ilkelerine uygun olarak çevrenin korunması ve iyileştirilmesi, doğal varlıkların korunması, her türlü çevre kirliliğinin önlenmesi ile atıkların yönetimi (toplanması, değerlendirilmesi, geri kazanımı vb.), tasarruf bilinci ve sıfır atık eğitimi konularında yapılacak faaliyetlerde doğaya sorumlu tutum, değer ve davranışları kazandırmak.

**PROJENİN TANIMI**

**Madde 3-** Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğü koordinatörlüğünde, İl Milli Eğitim Müdürlüğü ve Bolu Çevre Derneği tarafından, İlimiz genelinde bulunan okul öncesi, ilkokul ve ortaokullarda çevrenin korunması ve iyileştirilmesi, doğal varlıkların korunması, geliştirilmesi ve her türlü çevre kirliliğinin önlenmesi ile sıfır atık projesi kapsamında atıkların yönetimi (toplanması, değerlendirilmesi ve geri kazanımı vb.) ve tasarruf bilinci konularında 2024 yılı Ocak-Haziran ayları arasındaki dönemde yapılacak olan çalışmaları kapsar.

**PROJEDE YER ALACAK OKULLAR**

**Madde 4-** Projeye İlimiz genelinde bulunan okul öncesi, ilkokul ve ortaokullar katılacaktır.

**PROJEDE YER ALAN KURULUŞLAR**

**Madde 5-** Projede yer alan kuruluşlar aşağıda belirtilmiştir.

- Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğü
- İl Milli Eğitim Müdürlüğü
- Bolu Çevre Derneği

**PROJENİN BAŞLANGIÇ VE BİTİŞ TARİHİ**

**Madde 6-** Uygulamalı Çevre Eğitimi Projesi 2024 yılı Ocak ayında başlayacak olup 2024 Haziran ayında düzenlenecek olan Türkiye Çevre Haftası etkinlikleri ile sona erecektir.

**EĞİTİM YÖNTEM VE METOTLARI**

**Madde 7-** Projenin uygulanması aşamasında aşağıda belirtilen eğitim yöntem ve metotları kullanılacaktır.

- Eğitim Seminerleri  
Çevrenin Önemi, Çevre Değerlerinin Korunması, Atık Yönetimi (Değerlendirilmesi, Geri Kazanımı vs.), Sıfır Atık Projesi, Naylon Torba Yerine Bez Torba Kullanımı, Çevre Sorunlarını Oluşturan Faktörler, Hava Kirliliği, Gürültü Kirliliği, Su Kirliliği, Toprak Kirliliği, Bilinçli Tüketim ve Tasarruf Bilinci, Küresel Isınma (nedenleri, etkileri ve alınması gereken önlemler)
- Konferans
- Panel
- Sempozyum



- Yarışmalar
  - ✓ En Temiz Okul Yarışması (İlkokul-Ortaokul)
  - ✓ En Çevreci Okul Bahçesi Yarışması (İlkokul-Ortaokul)
  - ✓ Sıfır Atık Konulu;  
Kompozisyon Yarışması, Resim Yarışması, Şiir Yarışması, Slogan yarışması
- Tartışma (Okullarda Sınıflar Arası)
- Soru ve Cevap Yöntemi
- Uygulamalı Eğitim
- Drama (Canlandırma)
- Gözlem
- Geziler (Aritma Tesisleri, Düzenli Katı Atık Depolama Alanları, Doğal Güzellikleri Yansıtan Yerler vb.)

## **EĞİTİM ARAÇ VE GEREÇLERİ**

**Madde 8-** Projenin uygulanması aşamasında aşağıda belirtilen eğitim araç ve gereçleri kullanılacaktır.

### Görsel ve Basılı Yayınlar:

- Çizgi Film
- Film
- Afiş, Poster
- Kitap, Kitapçık
- Broşür
- Boyama Kitabı

## **OKULLARDA UYGULAMAYA YÖNELİK ÖNERİLEN EĞİTİM ÇALIŞMALARI**

**Madde 9-** Proje kapsamında okullarda uygulamaya yönelik önerilen eğitim çalışmaları aşağıda belirtilmiştir.

- 9.1. Çevrenin korunması ve iyileştirilmesi, doğal kaynakların en uygun ve verimli şekilde kullanılması, her türlü çevre kirliliğinin önlenmesi ile atıkların yönetimi (toplanması, değerlendirilmesi, geri kazanımı vs.), tasarruf bilinci ve sıfır atık eğitimi konularında öğretmen ve öğrencilerin bilinçlendirilmesi (mümkünse geri dönüşüm yapan bir tesise gezi düzenlenmesi),
- 9.2. Yapılacak eğitimin sınıfların seviyesine göre görsel ve basılı materyallerle desteklenmesi,
- 9.3. Çevre sorunlarını oluşturan faktörlerin anlatılması,
- 9.4. Olumlu davranış değişiklikleri kazandırılmasının sağlanması, öğrencilerin yakın çevrelerini nasıl ve ne şekilde etkileyeceklerinin öğretilmesi,
- 9.5. İyi ve kötü çevre örnekleri gösterilerek çevrenin insan sağlığı için önemini kavratılması,
- 9.6. Koordinatör öğretmenlerin sorumluluğunda tüm okul öğrencilerinin projeye aktif katılımının sağlanması,
- 9.7. Branş derslerinde çevre ile ilgili konuların işlenmesi.

## **PROJEDE YER ALAN KURULUŞLARIN UYGULAMAYA YÖNELİK ÇALIŞMALARI**

**Madde 10-** Projede yer alan kuruluşların projenin uygulanmasına yönelik yapacakları çalışmalar şunlardır:

- 10.1. Okullarda proje kapsamında yapılan çalışmaların, projeye katılan kuruluş temsilcilerinden oluşan gözlemci grubu tarafından izlenmesi,
- 10.2. Kitap, broşür, CD, afiş vb. eğitim materyallerinin okullara dağıtılması,
- 10.3. Uygulama konusuna göre materyallerin seçilmesi,
- 10.4. Okullara, uygun renklerde geri kazanım kumbaralarının ve çöp torbalarının temin edilmesi,
- 10.5. Proje kapsamında yer alan konularla ilgili olarak okullarda seminerler düzenlenmesi,
- 10.6. Projenin amacına ulaşip ulaşmadığını değerlendirmek için anket düzenlenmesi.

## **GÖREVLER**

**Madde 11-** Projede yer alan kuruluşların proje kapsamındaki görevleri şunlardır:

### **11.1. ÇEVRE, ŞEHİRCİLİK VE İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ İL MÜDÜRLÜĞÜ**

- a) Gözlemci gruba temsilci verilmesi,
- b) Okullarda çevre ile ilgili konularda İl Milli Eğitim Müdürlüğü ile mutabakata varılarak yapılacak planlama sonrasında seminer verilmesi,
- c) Proje değerlendirme jürisine temsilci görevlendirilmesi,
- ç) Proje ile ilgili kitap, CD, afiş, pano vb. materyal temin edilmesi,
- d) Projede aktif olarak görev alacak öğrencilere projeye özel tanıtım kartı, şapka, tişört, bez torba v.b. ürün yaptırılıp dağıtılması,
- e) Proje kapsamında aktif olarak görev alacak öğrenciler arasından seçilecek olan öğrencilere çeşitli hediyeler verilmesi,
- f) Projenin amacına uygun kısa spot, film vb. görsel materyal hazırlanması,
- g) Projenin koordinasyonunun sağlanması,
- h) Proje sonunda değerlendirme jürisinin oluşturulması.

### **11.2. İL MİLLİ EĞİTİM MÜDÜRLÜĞÜ**

- a) Gözlemci gruba temsilci verilmesi (Gözlemci gruba verilen temsilci, grup ile okullar arasında koordinasyonu sağlayacaktır.),
- b) Proje kapsamında mutabakata varılan seminerler ve etkinliklerin okullara duyurulması, plan dâhilinde gerçekleştirilmesinin takibi,
- c) Proje değerlendirme jürisine temsilci görevlendirilmesi,
- ç) Okullarda geri kazanım amacıyla biriktirilen atıkların toplanması için gerekli koordinasyonun sağlanması,
- d) Düzenlenecek olan yarışmalarla ilgili gerekli koordinasyonun sağlanması,
- e) Uygulama yapılacak okulların belirlenmesi ve ilgili kuruma bildirilmesi.

### **11.3.BOLU ÇEVRE DERNEĞİ**

- a) Gözlemci gruba temsilci verilmesi,
- b) Alışverişlerde bez torba kullanımının yaygınlaştırılması kapsamında yapılacak etkinliklerin organizasyonu,
- c) Proje kapsamındaki okullarda projenin amacına uygun etkinlikler düzenlenmesi, seminer verilmesi,
- ç) Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğüne proje kapsamında yapılacak organizasyon ve etkinliklere katkı sağlanması,
- d) Proje kapsamında verilecek ödüllerin temin edilmesi.

### **PROJE KAPSAMINDAKİ OKULLARIN YAPMASI GEREKEN İŞ VE İŞLEMLER:**

**Madde 12-** Proje kapsamındaki okulların yapması gereken iş ve işlemler şunlardır:

- a) Projede görevli idareci ve öğretmenlerin tespit edilmesi,
- b) Rehber kitapçıkta yer alan Tespit İkaz Formunun öğrencilerce etkin olarak kullanımının sağlanması,
- c) Okullara verilecek olan rehber kitapçıkta belirtilen konulara uygulamada yer verilmesi,
- ç) Okullarda oluşturulacak çevre köşelerinin rehber kitapçıkta belirtilen konulara uygun olarak güncellenmesi,
- d) Sıfır Atık Uygulamasına geçilmesi ve etkin olarak uygulanması,
- e) Okullarda çevre düzeni çalışmalarına (bahçe düzeni, ağaçlandırma çalışmaları, okul koridorları ve sınıfların çiçeklendirilmesi) gereken önemin verilmesi,
- f) Okulların iç ve dış mekânlarının temizliği,
- g) Çevre ile ilgili çeşitli etkinlikler düzenlenmesi (yarışma, gezi, gösteri, piyes v.s.)



h) Dış çevrenin (öğrenci velileri, okul aile birlikleri, kurum/kuruluşlar v.s.) projeye katılımının sağlanması.

#### **DEĞERLENDİRME:**

**Madde 13-** Değerlendirme komisyonu Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğü, İl Millî Eğitim Müdürlüğü ve Bolu Çevre Derneği tarafından oluşturulacaktır. Komisyonunun, önceden belirlenecek ve okullara gönderilecek olan kriterler (En Temiz Okul Değerlendirme Formu, En Çevreci Okul Bahçesi Değerlendirme Formu ve Uygulamalı Çevre Eğitim Projesi Değerlendirme Formu) doğrultusunda yapacağı değerlendirme sonucunda dereceye giren okullar belirlenecektir.

#### **ÖDÜLLENDİRME:**

**Madde 14-** Proje geneli ile ilgili olarak yapılacak değerlendirme sonucunda;

- Çevre Eğitimi Projesini En İyi Uygulayan Okul,
- En Temiz Okul,
- En Çevreci Okul Bahçesi

kategorilerinde yapılacak değerlendirmeler sonucunda seçilen okullarımıza (İlkokul/Ortaokul ve Okul Öncesi) 5 Haziran Dünya Çevre Günü ve Türkiye Çevre Haftası kapsamında düzenlenecek etkinlikler çerçevesinde ödülleri takdim edilecektir.

#### **Sıfır Atık Konulu Yarışmalar:**

Sıfır Atık Projesi kapsamında düzenlenecek yarışmaların şartnameleri ayrıca hazırlanacaktır.

**Madde 15-** Protokol ortaklar tarafından imzalandıktan sonra Ekteki “Uygulamalı Çevre Eğitimi Projesi İş Takvimi” doğrultusunda yürütülür. 12/01/2024

Oğuzhan KURT  
Çevre, Şehircilik ve  
İklim Değişikliği İl Müdürü

Cemal SARICI  
İl Millî Eğitim Müdürü

F. Leblebe ÖZÇAĞLAR  
Bolu Çevre Derneği  
Başkan Yrd.

Erkan KILIÇ  
Vali

#### **EKLER:**

- 1.Uygulamalı Çevre Eğitimi Projesi İş Takvimi
- 2.Uygulamalı Çevre Eğitimi Projesi Değerlendirme Formu
- 3.En Çevreci Okul Bahçesi Yarışması Değerlendirme Formu
- 4.En Temiz Okul Yarışması Değerlendirme Formu

**2023- 2024 EĞİTİM ÖĞRETİM YILI**  
**UYGULAMALI ÇEVRE EĞİTİMİ PROJESİ İŞ TAKVİMİ**

S.NO	YAPILACAK İŞLER	SÜRE
1	Proje protokolü ve değerlendirme formlarının Bolu Millî Eğitim Müdürlüğüne okullara gönderilmesi.	Ocak 2024
2	Okullar tarafından yarışmalara başvuruların yapılması.	Ocak-Mart 2024
3	Oluşturulacak program doğrultusunda okullarda seminer verilmesi.	Ocak-Mayıs 2024
4	Değerlendirme komisyonu tarafından proje için okulların ziyareti ve değerlendirme raporlarının düzenlenmesi.	Nisan - Mayıs 2024
5	Değerlendirme raporları ve sonuçlarının İl Millî Eğitim Müdürlüğüne gönderilmesi.	15-25 Mayıs 2024
6	Ödül Töreni	Haziran 2024 (Türkiye Çevre Haftası)
7	Ödül verilen okulların, Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğü ve İl Millî Eğitim Müdürlüğü internet sayfasında ilan edilmesi.	5-15 Haziran 2024

**UYGULAMALI ÇEVRE EĞİTİMİ PROJESİ  
DEĞERLENDİRME FORMU**

OKUL BİLGİLERİ:		TARİHİ:...../...../2024	
Adı:		Adresi:	
Sorumlu İdareci Adı-Soyadı		Sorumlu Öğretmen Adı-Soyadı	
Telefonu:		Öğrenci Sayısı (Kız):	
Sınıf Sayısı:		Öğrenci Sayısı (Erkek):	
Bina Sayısı:		Öğretmen Sayısı:	
DEĞERLENDİRİLECEK ÖLÇÜTLER			GÖZLEM SONUÇLARI (Puan)
1. Rehber kitapçık doğrultusunda uygulama yapılması			10
2. Çevre köşelerinin kullanılması (güncel olması)			10
3. Çevre kitaplığının durumu			10
4. Sıfır Atık Projesi uygulamaları			20
5. Okulun çevre düzeni (ağaçlandırma, yeşil alan, koridor ve sınıfların çiçeklendirilmesi v.b), İç ve dış mekan temizliği			10
6. Yapılan etkinlikler (şiiir, kompozisyon, resim, en temiz okul, en çevreci bahçe vs. yarışmalara katılım ve başarı durumu, fidan dikimi, çiçek dikimi v.s.)			10
7. Dış çevrenin projeye katılımı (öğrenci velileri, okul aile birlikleri, kurum/kuruluşlar v.b)			10
8. Yıl İçinde Düzenlenen Geziler			10
9. Okulun Katıldığı Diğer Çevre Projeleri Projeyi uygulama gayreti			10
TOPLAM			100

**NOT:** Değerlendirme 100 puan üzerinden her üye tarafından ayrı ayrı yapılacak olup, verilen puanların aritmetik ortalaması alınarak dereceye giren okullar belirlenecektir.

## EN ÇEVRECİ OKUL BAHÇESİ DEĞERLENDİRME FORMU

OKUL BİLGİLERİ:		TARİHİ:...../...../2024	
Adı:		Adresi:	
Sorumlu İdareci (ÇEP) Adı-Soyadı		Sorumlu Öğretmen (ÇEP) Adı-Soyadı	
Telefonu:		Öğrenci Sayısı (Kız):	
Sınıf Sayısı:		Öğrenci Sayısı (Erkek):	
Bina Sayısı:		Öğretmen Sayısı:	
DEĞERLENDİRİLECEK ÖLÇÜTLER			GÖZLEM SONUÇLARI (Puan)
OKUL BAHÇESİ			
1. Bahçenin etrafı çevrili			10
2. Okul ihata duvarı bakımlıdır ve çevre figürleriyle süslenmiştir.			10
3. Okul bahçesinde öğrenciler için sportif alanlar düzenlenmiştir.			10
4. Okul bahçesi ağaçlandırılmıştır.			10
5. Okul bahçesi peyzaj düzenlemesi yapılmıştır.			10
6. Okul bahçesinde dinlenme bankları vardır.			10
7. Okul bahçesi temizdir.			10
8. Bahçede çöp kovaları vardır.			10
9. Okul bahçe girişinde okulun tanıtım levhası vardır			10
10. Okul çevresinde kontaminasyona yol açacak çöp ve atık yığınları, su birikintileri, zararlı canlıların yerleşmesine yol açacak ortam yoktur.			10
TOPLAM			100

**NOT:** Değerlendirme 100 puan üzerinden her üye tarafından ayrı ayrı yapılacak olup, verilen puanların aritmetik ortalaması alınarak dereceye giren okullar belirlenecektir.

# "EN TEMİZ OKUL" DEĞERLENDİRME FORMU

TARİH:...../...../2023

## OKUL BİLGİLERİ

Adı: .....

Telefonu: .....

Adresi: .....

Sınıf Sayısı: .....

Öğrenci Sayısı(Kız): .....

Öğretmen Sayısı: .....

Bina Sayısı: .....

Öğrenci Sayısı(Erkek): .....

Öğretmen Sayısı: .....

AP	VP	AP	VP	AP	VP
A. OKUL DIŞI					
1. Bahçenin etrafı çevrili	3	5. Sınıfların günlük temizliği yapılmaktadır.	3	E. İLK YARDIM	3
2. Bahçe çöp kovaları ve tüm çöplerin toplandığı sistem vardır.	3	6. Sınıflar temizdir.	4	F. TUVALETLER	3
3. Bahçe temizdir.	3			1. Kız öğrenci tuvaletleri tertizdir.	
4. Bina dış görünümünü bakımındır (boya bakım)	3			2. Erkek öğrenci tuvaletleri tertizdir.	3
5. Bahçe zemini düzgün, kazaya nedenolabilecek etkenlerden arındırılmıştır. (çukur, subitirkinleri, kanalizasyon)	3	Ç. İDARI BİRİM, ÖĞRETİM ENODASI, KÜTÜPHANE, DİĞER.	3	3. Öğrenci ve personel için tuvalet vardır ve tertizdir.	4
		1. Çöp kovası vardır.		4. Her tenefüs sonrası günlük tertizliği yapılmaktadır.	3
B. OKUL İÇİ (Koridor)	4	3. Tertiz ve düzenlidir.	3	5. Çöp kovaları vardır.	3
1. Koridorlar tertiz ve düzenlidir	3			6. Tuvaletler tertizdir.	3
2. Kapalı çöp kovaları vardır.	3			7. Sıvı sabun, tuvalet kağıdı ve kağıt havlu veya el kurutma makinası vardır.	3
3. Koridorlar boyalıdır.	4			8. Kanalizasyon sistemi uygundur.	3
4. Az kullanılan alanlar tertiz mi? (Merdiven altı, çatı boşluğu)	3	D.SPOR SALONU, TİYATRO,SALONU ATÖLYELER, LABARATUARLAR, DİĞER.	3	9. Su kesildiğinde kullanılacak sistem vardır.	3
		1. Çöp kovaları vardır.		H. DİĞER	3
C. SINIFLAR	3	2. Günlük tertizlik yapılmaktadır.	3	1. Zararlılarla mücadele edilmektedir.	
1. Çöp kovası vardır. Kapalıdır.	3	3. Tertizdir.	3	2. Tertizlik ekipmanları yeterlidir.	3
2. Sınıflar uygun bir biçimde havalandırılmaktadır.	3				
4. Aydınlatma sistemi uygundur.	3				
				TOPLAM PUAN	100

Ap: Ağırlık Puan

Vp: Verilen Puan

NOT: Değerlendirme 100 puan üzerinden her üye tarafından ayrı ayrı yapılacak olup, verilen puanların aritmetik ortalaması alınarak dereceye giren okullar belirlenecektir.